

Po teroristických akcích v září r. 2001 byla v celém světě věnována velká pozornost možností aktivního použití armády v boji proti terorismu, toto ještě více bylo dále realizováno po událostech v Madridu a Londýně a samozřejmě vývojem operace v Iráku a v Afghánistánu. Byla realizována řada odpovídajících organizačních a technických opatření, mezi něž patří např. zvýšení počtu příslušníků sil rychlé reakce, vytvoření speciálních protiteroristických jednotek [1] a jejich vybavení speciálními zbraněmi a technikou, výcvik vojáků v boji proti terorismu, zvýšení výdajů na realizaci uvedených opatření.

Z hlediska posledních událostí, spojených se snahou USA zničit teroristické organizace na celém světě, lze do určité míry předpokládat, že se stáváme svědky a nepřímými účastníky čtvrté světové války – světové války nízké intenzity. Tato válka bude mít dlouhodobý charakter a jejím obsahem vedle protiteroristických operací, plynule přecházejících v protiteroristické kampaně, budou operace k destrukci výroby ZHN a jejich nosičů, svržení politických režimů podporujících terorismus, zabránění obchodu se zbraněmi, zabezpečení volného přístupu k nosičům energie, ustanovení „spravedlivého“ územního diferencování, zabezpečení „demokratických změn“, ochrana národnostních menšin a etnických skupin, boj proti obchodu s narkotiky, zabránění velké migrace z oblastí hladu a nestability aj.

Tato válka již není a nebude boj velkých obrněných (mechanizovaných) svazků. Naopak, podle západních analytiků je **nová generace válek charakteristická absencí klasického boje mezi dvěma nebo několika státy**. V těchto válkách bývá jedna země nebo skupina zemí vtažena do boje proti teroristickým formacím tzv. osvobozenécké armády, drogové kartely, zločinecké syndikáty, náboženské extrémisty a další organizace podobného charakteru. **Podle expertů, nemohou být při rozsáhlé teroristické činnosti efektivně použity klasické prostředky ničení a klasické metody války.**

Na straně druhé, stát musí být připraven k efektivní obraně vlastního území. Tento požadavek vyžaduje, aby byly k jeho realizaci vybudovány speciálně vycvičené ozbrojené síly, vybaveny moderní výzbrojí a technikou, schopny rychle a účinně zasahovat a mít podporu kvalitních, reálných a hodnověrných zpravodajských informací, jednotné zpravodajské prostředí a být rozmístěny ve světě tak, aby mohlo být provedeno zasazení rychlé, efektivní a především účinné. Mimo to budou všechny války dříve nebo později ukončovány politickou regulací – podpisem příslušných mírových smluv. K zabezpečení zákonitosti a stability poválečné regulace je zapotřebí také určitého kontingentu vojska, schopného zabezpečit provedení humanitárních operací, spravedlivých demokratických voleb pod mezinárodní kontrolou, splátku reparací, činnost mezinárodního soudu apod.

Je nutno mít na zřeteli, že bojové a následné činnosti se zúčastní také záložní komponenty ozbrojených sil, civilní specialisté, představitelé federálních úřadů a dalších státních organizací. Efektivnost takové činnosti bude přímo záviset na schopnosti organizovat výměnu informací, jak v národním tak i mezinárodním rozsahu.

Podle všech hodnocení, názorů a analýz, USA a její armáda pochopily změny ve vedení operací, a proto nemohlo překvapit prohlášení prezidenta Bushe ohledně provedení reorganizace

ozbrojených sil a jejího dalšího pokračování v budoucích letech, tak jak například uvádí zpráva *Quadrennial Defense Review Report* z února 2006. Je nutno si uvědomit, že vojensko-politické vedení USA považuje v současné době terorismus za jednu z nejvážnějších hrozeb pro národní bezpečnost a stále větší počet úkolů v boji proti terorismu přenáší na ozbrojené síly. Tyto síly musí plnit úkoly v oblasti zabránění provedení teroristických akcí proti americkým občanům na území USA a dalších zemí a likvidace jejich následků a zabezpečovat vlastní bezpečnost.

Nebezpečí teroristických akcí podle amerických specialistů mnohonásobně vzroste při provádění humanitárních a mírových operací, operací, zaměřených na donucení k míru, a operací během regionálních konfliktů. Kromě toho mají být ozbrojené síly použity k nasazení preventivních a trestných úderů proti základním teroristickým skupinám a k provedení operací k osvobození rukojmích.

Z těchto výše uvedených důvodů a na základě různých studií, pohledů do budoucnosti a poznatků z nasazení amerických ozbrojených sil [2], reagování na současné situace a problémy ve světě a samozřejmě nařízení nejvyšších představitelů vojenských složek USA (CSA - Chief of Staff of the Army) došlo a bude docházet k určité transformaci ozbrojených sil a podstatným způsobem se změnila a nepravděpodobněji se bude dále měnit i oblast zpravodajství na úrovni brigády, neboť v současné situaci ozbrojené USA považují brigádu za stěžejní jednotku ve vojenských operacích a to především v Iráku či Afghánistánu.

Hlavními body pro tyto změny ze strany nejvyššího velení amerických ozbrojených sil bylo:

- ❑ změna geopolitického složení ve světě,
- ❑ jiné hrozby ve světě a pro jednotky,
- ❑ jiné podmínky operací oproti dřívějším možným způsobům nasazení,
- ❑ větší schopnost a reakce na místní podněty a situace z prostoru nasazení,
- ❑ možnost lepšího využití společných sil na bojišti brigádou,
- ❑ usnadnění a urychlení velení brigádě s důrazem na možnosti rozhodování, manévru a rozmisťování a hlavně reagování na možnou vzniklou hrozbu či vzniklou situaci,
- ❑ bojovat a provádět brigádou operace jako absolutně samostatné jednotce v plném spektru operací jež v současné či budoucí době mohou potkat brigádu při různém druhu operací od zásahu při živelních pohromách, protiteroristických operacích, operací na podporu míru atd.

Podstatným způsobem pro změnu zpravodajství na úrovni brigády bylo i vytvoření několika typů brigád v ozbrojených USA. Na základě posuzování, hodnocení a konečného rozhodnutí došlo k vytvoření tzv. brigád typu:

- ❑ obrněné (mechanizované) – Heavy Brigade Combat Teams (HBCTs),
- ❑ pěší – Infantry Brigade Combat Teams (IBCTs),
- ❑ Stryker Brigade Combat Teams (SBCTs),
- ❑ Future Combat System Brigade Combat Teams (FCSBCTs).

V tomto článku nejsou shrnuty poznatky ze změn u brigád typu SBCTs a FCSBCTs.

Oddělení zpravodajské činnosti (S2) na úrovni brigády a prapor

Oddělení zpravodajské činnosti brigády (brigade S2 section) má 17 osob, zahrnující i pět osob z působící v oblasti speciálního zpravodajství (S2X section). Během operací je oddělení

posíleno jednou četou (analysis and integration platoon) z rot vojenského zpravodajství (MI company) jejíž odpovědnost především spočívá v podpoře sběru dat a jejich analýzy a hlavním předmětem změn je především rozšíření a zkvalitnění analytické práce brigády. Zařazení skupiny speciálního zpravodajství (S2X) do brigádního oddělení je snaha kromě samostatnosti, dát především oddělení zpravodajské činnosti brigády a brigádě samotné schopnost organizovat a využívat oblast zpravodajství z lidských zdrojů (HUMINT - Human Intelligence) a provádět protizpravodajství (CI - Counterintelligence) ve svém prostoru operace (AO - Area of Operations).

Na úrovni bojového praporu či průzkumné rot (Reconnaissance Squadron) je skupina S2, jež čítá 10 osob, z toho je 8-9 osob odveleno ve prospěch praporu od rot vojenského zpravodajství. Odpovědnost S2 praporu zůstává beze změn a je především zaměřena do těchto hlavních oblastí: hodnocení situace, odpovědnost za plnění zpravodajských požadavků nadřízeného v prostorech zvláštní pozornosti a důležitosti, stanovovat a ohodnocovat cíle a též řídit přidělené prostředky průzkumu.

Skupina S2 bude například o počtu šesti osob (čtyři z rot vojenského zpravodajství) i na praporu podpory brigády. U ostatních jednotek brigády se počítá se skupinou S2 o šesti osobách (čtyři z rot vojenského zpravodajství).

Zámyslem všech navýšení a reorganizace skupin S2 bylo především zkvalitnit sběr a analýzu dat, zvýšit kapacitu provádění ohodnocení situace v prostoru jednotek a veškeré údaje a ohodnocení používat ve zpravodajském systému brigády (Intelligence Battlefield Operating System).

Rota vojenského zpravodajství

Rota vojenského zpravodajství (MI Company) se v novém systému stává velmi důležitou jednotkou brigády a její činnost či přítomnost je prezentována napříč celým prostorem operace brigády.

Odpovědnost velitele této jednotky je především v oblasti zpravodajství:

- ❑ odpovídá velitelovi brigády za plnění úkolů rotou v oblasti zpravodajství na základě řízení skupiny S2 a S3 brigády,
- ❑ organizuje po všech stránkách plnění úkolů zadaných skupinami S2 a S3,
- ❑ navrhuje použití jednotek rot, jejich nasazení, rozmístnění,
- ❑ během plánování operací asistuje brigádní S2 především v oblasti zpravodajského ohodnocení a všech zpravodajských výstupů,
- ❑ zabezpečuje analytickou podporu brigádní S2,
- ❑ řídí rozmístnění prostředků elektronického boje (SIGINT - Signals Intelligence) v prostoru odpovědnosti,
- ❑ podílí se na synchronizaci zpravodajství a elektronického boje (IEW - Intelligence and Electronic Warfare) v prostoru odpovědnosti,
- ❑ řídí rozmístnění sil a prostředků HUMINT,
- ❑ řídí všechny prostředky rot v závislosti na činnosti brigády a to tak, aby byl neustále zabezpečen tok informací a zpravodajská činnost za níž je odpovědný vzhledem k jeho silám a prostředkům,
- ❑ spolupracuje s S2 a S3 brigády na plánech použití jednotek a součástí rot.

Složení roty:

- ❑ **velitelská sekce** (Headquarters Section) – zahrnuje prostředky velitelství a prostředky EB,

- ❑ **analytická a vyhodnocovací četa** (Analysis and Integration Platoon) – podporuje brigádní S2 a především v těchto oblastech:
 - ❑ zpravodajská příprava bojiště (Intelligence Preparation of the Battlefield Support)
 - ❑ zpracování, vedení a využití databází,
 - ❑ zpracování požadavků na informace (RFI – Request for Information) a jejich sladení s úkoly jednotek brigády,
 - ❑ plánování zpravodajské podpory a výběr cílů,
 - ❑ hodnocení situace,
 - ❑ hodnocení ohrožení,
 - ❑ analýza záznamů ze vzdušného průzkumu,
 - ❑ aktualizace zpravodajských požadavků,
 - ❑ podpora v překladatelství a spolupráce s tlumočníky.
 Četa má dvě základní uskupení:
 - Common Ground Station (CGS) – spolupracuje se systémem Joint Surveillance Target Attack Radar System (Joint STARS),
 - TROJAN Special Purpose Intelligence Remote Integrated Terminal (TROJAN SPIRIT) – zabezpečuje přístup a využití národních zpravodajských databází.
- ❑ **četa bezpilotních prostředků** (Tactical Unmanned Aerial Vehicles Platoon) – zahrnuje sedm bezpilotních prostředků, tři pozemní kontrolní stanoviště (GCSs – Ground Control Stations) a 35 osob; četa plní úkoly vzdušného průzkumu ve prospěch brigády (současně mohou být zasazeny dva prostředky ve stejný čas).
- ❑ **pozemní četa** (Ground Collection Platoon) zahrnuje dvě skupiny/družstva:
 - ❑ Prophet unit [3] – SIGINT a EB jednotka, která se skládá z analytického stanoviště, vyhodnocovacího stanoviště a dvou mobilních skupin. Úkolem je provádět SIGINT, speciálně tzv. Signal Mapping a jako další hlavní úkol je provádění elektronického útoku.
 - ❑ HUMINT – HUMINT sekce zahrnuje čtyři osoby jako operační tým (OMT – Operational Management Team) a tři týmy o čtyřech osobách jako týmy sběru informací (HCTs – HUMINT Collection Teams); týmy sběru informací budou rozmístěny v celém AOR brigády (AOR – Area of Responsibility) za řízení brigádní S2, konkrétně S2X. Tyto týmy mohou být též začleněny pro využití u SIGINT (Signals Intelligence) a budou také zabezpečovat zpravodajskou bezpečnost, neboli protizpravodajství [4].
- ❑ **sekce meteorologická** – pouze v případě operací společných s letectvem a tato skupina pracuje na brigádním stanovišti S2.

Shrnutí

Jako zásadní změna lze konstatovat, že zpravodajství na úrovni brigáda bude více robustnější, mohutnější, obsáhlejší a pružnější, a to především v oblasti sběru a analýzy dat a informací.

Veškeré tyto změny v oblasti zpravodajství jsou postupně realizovány již od listopadu 2004 a podle posledních informací z oblastí nasazení ozbrojených sil USA, změny jsou realizovány správným směrem a přispívají ke zlepšení zpravodajství u brigád a vzhledem k posílení těchto orgánů došlo i k úpravě přípravy příslušníků ozbrojených sil USA a v budoucnosti se připravuje další úprava, ale spíše již menšího charakteru či rázu, zaměřená více do oblasti techniky, přenosu dat, analytických programů apod. a to vše na základě nových poznatků a zkušeností.

Jen pro ilustraci některé poslední či další změny u některých armád, mj. v Čínské lidové republice, se **protiteroristická příprava stala povinným předmětem výcvikového programu**

vojáků. Ve směrnici GŠ byl důraz kladen na všestrannou přípravu vojáků – od vedení protiteroristické bojové činnosti po informační válku. V australských ozbrojených silách byl o 300 osob zvýšen počet příslušníků jednotek zvláštního určení, které byly podřízeny speciálnímu operačnímu velitelství. Nová strukturální jednotka má pravomoci samostatného druhu vojsk. To má umožnit přesnou koordinaci provedení operací v boji proti teroristům a sloučit do jednoho uskupení všechna speciální vojska. Ta mají být vybavena moderními zbraněmi a moderní bojovou technikou, včetně bojových vrtulníků.

Do činnosti proti teroristům mají být také aktivně zapojeny síly operační zálohy, japonská vláda např. také plánuje novelizaci zákona o silách domobrany, která rozšíří funkce armády uvnitř země. Úkolem ozbrojených sil bude ochrana životně důležitých objektů na území země, např. atomových elektráren, přehrad apod. Vláda také usiluje o to, aby pod vojenské vedení byly převedeny životně důležité objekty, jejichž napadení teroristy by mohlo vést k velkým materiálním škodám a ztrátám na lidských životech. V budoucnosti by měly ozbrojené síly bránit a chránit vedení země – rezidence předsedy vlády, parlamentu, císařského dvoru ap.

Závěr

Toto jsou jen některé důvody, proč pokračuje v ozbrojených silách USA i přes různé kritiky orientace zahájená v 90. letech dvacátého století na změnu organizace, rozmístění ozbrojených sil USA a vybudování jednotné informačně-řídicí struktury, spojující funkce a možnosti systémů řízení, spojení, průzkumu a počítačového zabezpečení různých druhů a stupňů řízení ozbrojených sil.

Nová organizace, rozmístění sil ve světě a jednotné řízení umožní vojenskému vedení, velitelství spojených uskupení ozbrojených sil a mobilních sil USA včas reagovat na jakékoliv změny situace, adaptovat přístup k plánování operací různého rozsahu a efektivně řídit spojená a koaliční uskupení vojsk v průběhu bojové činnosti.

Poznámky:

- [1] V AČR vytvořením jednotky SOG Vojenské policie (Special Operations Group).
- [2] V současné době jsou ozbrojené síly USA nasazeny ve třech velkých operacích (Irák, Afghánistán, Kosovo) plus další menší kontingenty ve světě. Při střídání jednotek je nutno udržet neustálou kontinuitu práce v operaci, bez podstatných změn na vedení činnosti.
- [3] The Prophet Section Comprises a Prophet Control Section and two three-person Prophet Teams.
- [4] Změna v organizaci je u tzv. pěší brigády (IBCT - Infantry Brigade Combat Team), kde tato četa ještě obsahuje družstvo o čtyřech osobách pro plnění úkolů MASINT (Measurement and Signature Intelligence) a dále jsou zde zařazeny systémy REMBASS (Remotely Monitored Battlefield Sensor System). Úkoly MASINT zahrnují: Radar Intelligence (RADINT), Acoustic Intelligence (ACOUSTINT), Nuclear Intelligence (NUCINT), Radio Frequency/Electromagnetic Pulse Intelligence (RF/EMPINT), Electro-optical Intelligence (ELECTRO-OPTINT), Laser Intelligence (LASINT), Materials Intelligence, Unintentional Radiation Intelligence (RINT), Chemical and Biological Intelligence (CBINT), Directed Energy Weapons Intelligence (DEWINT), Effluent/Debris Collection, Spectroscopic Intelligence, and Infrared Intelligence (IRINT).

Literatura:

Poznámky autora.

Články z *Military News*, *Military Intelligence*.

Quadrennial Defense Review Report, February 2006.

Články z *Global Security*.

Články z *IWS - The Information Warfare Site*.

TRADOC's "Army Target Sensing Systems Handbook", 1 March 1994.

Články uveřejněné na www.strategypage.com.